

Latvijas Republikas Senāts LĒMUMS

Rīgā 2022.gada 22.martā

Tiesa šādā sastāvā: senatori Ivars Bičkovičs, Sandra Kaija, Aivars Uminskis,

iepazinusies ar apsūdzētā /pers. A/ kasācijas sūdzību par Kurzemes apgabaltiesas 2021.gada 30.augusta spriedumu, atzīst, ka ir pamats atteikt ierosināt kasācijas tiesvedību.

Apsūdzētais /pers. A/ kasācijas sūdzībā norādījis, ka apelācijas instances tiesa nav ievērojusi Kriminālprocesa likuma 15.pantu, 19.panta trešo daļu, 124.panta piekto daļu, 127.panta pirmo daļu, 128.pantu, 130.panta otrās daļas 2., 3., 4.punktu, 131.panta pirmo daļu, 496.pantu, 511.panta otro daļu, 512.panta pirmo daļu, 527.panta pirmo daļu, kā arī pārkāpusi Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 3. un 6.pantu.

Pirmās instances un apelācijas instances tiesas nav objektīvi izvērtējušas pierādījumus to kopumā un savstarpējā sakarībā, nepamatoti piešķirot ticamību apsūdzētā /pers. B/ liecībām, kuras ir pretrunā lietā esošajiem ekspertu atzinumiem un izmeklētājas /pers. C/ liecībām. Tiesas, vērtējot tikai tos pierādījumus, kuri pamato /pers. A/ vainu, pārkāpušas apsūdzētā /pers. A/ tiesības uz taisnīgu tiesu. Apsūdzētais /pers. A/ pirmstiesas kriminālprocesā sniedzis nepatiesas liecības, jo ticis ietekmēts no policijas darbinieku puses, bet tiesa noraidījusi apsūdzētā un viņa aizstāvja lūgumu noteikt papildu poligrāfa ekspertīzi, liedzot iespēju pārbaudīt norādītos apstākļus. /pers. A/ nopratināšanas laikā 2019.gada 26.martā netika nodrošināta aizstāvja piedalīšanās, tādējādi nav ievērotas Kriminālprocesa likuma 150.panta prasības. Protokols par liecību pārbaudi uz vietas sastādīts, pārkāpjot Kriminālprocesa likuma 130.panta otrās daļas 4.punktu. Liecinieki/pers. D/ un /pers. E/ kriminālprocesā nav nopratināti, tādējādi apsūdzētajam liegtas tiesības uz aizstāvību. Tāpat pirmās instances tiesā tika liegta iespēja uzdot jautājumus lieciniekiem /pers. F/, /pers. G/, /pers. H/, /pers. I/, /pers. J/ un /pers. K/. Ievērojot minēto, pastāv šaubas par apsūdzētā /pers. A/ darbību kvalifikāciju pēc Krimināllikuma 118.panta 2.punkta, par to, ka viņš ir izdarījis /pers. L/ un /pers. M/ nonāvēšanu.

Kriminālprocesa likuma 573.¹ panta otrās daļas 2.punkts noteic, ka tiesa var atteikties ierosināt kasācijas tiesvedību, ja, izvērtējot kasācijas sūdzībā vai protestā minētos argumentus, nerodas šaubas par pārsūdzētā nolēmuma tiesiskumu un izskatāmajai lietai nav būtiskas nozīmes judikatūras veidošanā.

Apelācijas instances tiesa secinājusi, ka visās procesuālajās darbībās, kurās apsūdzētais /pers. A/ atzinis savu vainu, tostarp nopratināšanas laikā 2019.gada 26.martā, piedalījies apsūdzētā aizstāve. Nevienā no procesuālo darbību protokoliem nav izteikti jebkādi iebildumi par procesuālo darbību norisi vai pārkāpumiem liecību iegūšanā, apsūdzētais ar savu parakstu apliecinājis protokolos ietvertu ziņu patiesumu.

No krimināllietas materiāliem redzams, ka apsūdzētais /pers. A/ un viņa aizstāve apelācijas instances tiesā 2021.gada 16.jūnijā tiesas sēdē pieteica lūgumu par papildu poligrāfa ekspertīzes noteikšanu, lai pierādītu, ka apsūdzētais /pers. A/ pretrunīgas liecības sniedzis policijas darbinieku ietekmē. Apelācijas instances tiesa apsūdzētā un viņa aizstāves pieteikto lūgumu par papildu poligrāfa ekspertīzes noteikšanu ir noraidījusi, lēmumu motivējot ar to, ka apstākļi, ar kuriem pamatots lūgums, ir izvērtējami, iztiesājot lietu pēc būtības.

Turklāt Senāts jau iepriekš vairākkārt norādījis, ka apsūdzēto personu vai viņu aizstāvju pieteikto lūgumu motivēta noraidīšana lietas iztiesāšanas laikā nav vērtējama kā apsūdzētā tiesību ierobežošana, jo atbilstoši Kriminālprocesa likuma 496.panta otrās daļas nosacījumiem tiesai prokurora, cietuša, apsūdzētā un viņa aizstāvja lūgumi ir jāizvērtē un jāizlemj, bet tai nav obligāta pienākuma šos lūgumus apmierināt (*Augstākās tiesas 2013.gada 28.marta lēmums lietā Nr. SKK- 23/2013 (11518019407); Augstākās tiesas 2015.gada 17.septembra lēmums lietā Nr. SKK-473/2015 (11096124414); Augstākās tiesas 2018.gada 12.septembra lēmums lietā Nr. SKK-448/2018 (ECLI:LV:AT:2018:0912.11120090614.3.L)*).

Apelācijas instances tiesa atzinusi par nepamatotu apsūdzētā /pers. A/ kasācijas sūdzības argumentu, ka apsūdzētajam liegta iespēja nopratināt lieciniekus. Apelācijas instances tiesa konstatējusi, ka apsūdzētajam un viņa aizstāvei, piedaloties krimināllietas iztiesāšanā pirmās instances tiesā, nodrošinātas tiesības uzdot jautājumus lieciniekiem.

No krimināllietas materiāliem redzams, ka apsūdzētais ne pirmās instances, ne apelācijas instances tiesā lūgumu par liecinieces /pers. D/ un liecinieka /pers. E/ nopratināšanu nav pieteicis.

Senāts atzīst, ka iepriekš norādītie apsūdzētā kasācijas sūdzības argumenti nerada šaubas par pārsūdzētā nolēmuma tiesiskumu, turklāt izskatāmajai lietai nav būtiskas nozīmes judikatūras veidošanā.

Tādējādi šajā daļā konstatējams Kriminālprocesa likuma 573.¹ panta otrās daļas 2.punktā noteiktais pamats atteikumam ierosināt kasācijas tiesvedību.

Atbilstoši Kriminālprocesa likuma 569.panta pirmajai daļai pārsūdzēšana kasācijas kārtībā ir rakstveida kasācijas protesta vai sūdzības iesniegšana Augstākajā tiesā par tāda apelācijas instances tiesas nolēmuma tiesiskumu, kurš vēl nav stājies spēkā, nolūkā panākt tā atcelšanu pilnībā vai kādā tā daļā vai arī tā grozīšanu juridisku iemeslu dēļ. Minētā panta trešā daļa noteic, ka kasācijas instances tiesa pierādījumus lietā no jauna neizvērtē.

Senāts atzīst, ka apelācijas instances tiesa ir izvērtējusi apsūdzētā un viņa aizstāves argumentus par Krimināllikuma 118.panta 2.punktā paredzētā noziedzīgā nodarījuma sastāva esību. Tiesa, izvērtējot lietā iegūtos pierādījumus, tajā skaitā apsūdzēto /pers. A/ un /pers. B/, cietušo un liecinieku liecības, secinājusi, ka apsūdzētais /pers. A/ izdarīja /pers. L/ un /pers. M/ tīšu prettiesisku nonāvēšanu (slepkavību).

Apelācijas instances tiesa secinājusi, ka pierādīšanas priekšmetā ietilpošie apstākļi lietā pierādīti ar pieļaujamiem, attiecināmiem, ticamiem un pietiekošiem pierādījumiem, kas iegūti un pārbaudīti Kriminālprocesa likuma noteiktajā kārtībā, un kurus pirmās instances tiesa pareizi novērtējusi, ievērojot Kriminālprocesa likuma 9.nodaļā ietvertos kritērijus.

Pretrīti kasācijas sūdzībā norādītajam, apelācijas instances tiesa nav piešķīrusi apsūdzētā /pers. B/ liecībām iepriekš noteiktu augstāku ticamības pakāpi, bet atzinusi /pers. B/ liecības par ticamām, jo tās apstiprinās ar citiem lietā iegūtajiem pierādījumiem. Vienlaikus apelācijas instances tiesa, pilnībā pievienojusies pirmās instances tiesas atzinumam, un secinājusi, ka tā kā nav gūts apstiprinājums /pers. A/ ietekmēšanai liecību sniegšanā, liecībām, kurās

apsūdzētais /pers. A/ atzinis savu vainu cietušo noslepkavošanā, ir piešķirta ticamība, jo tajās ietvertās ziņas par faktiem apstiprina arī citi tiesas izmeklēšanā pārbaudītie pierādījumi.

Apelācijas instances tiesa konstatējusi, ka apsūdzētā /pers. A/ liecību iegūšanā nav pieļauti pārkāpumi un atzinusi, ka apsūdzētā izvirzītā versija par policijas darbinieku prettiesiskajām darbībām liecību iegūšanā ir vērtējama kā apsūdzētā aizstāvības pozīcija nolūkā izvairīties no atbildības par izdarīto un iespējamā soda.

Kasācijas sūdzībā norādīts, ka protokols par liecību pārbaudi uz vietas sastādīts, pārkāpjot Kriminālprocesa likuma 130.panta otrās daļas 4.punktu.

Apstrīdot pirmās instances tiesas nolēmuma tiesiskumu, apelācijas sūdzībā nav norādīts uz minētajiem apstākļiem, līdz ar to apsūdzētais /pers. A/ kasācijas sūdzību ir iesniedzis arī par tādiem apstākļiem, par kuriem nebija iesniegta apelācijas sūdzība par pirmās instances tiesas spriedumu un kurus netika lūgts izvērtēt apelācijas instances tiesā.

Augstākā tiesa jau agrāk ir paudusi viedokli, ka kasācijas sūdzību nevar iesniegt par tādiem apstākļiem, par kuriem nebija iesniegta apelācijas sūdzība par pirmās instances tiesas spriedumu (*Augstākās tiesas 2011.gada 29.novembra lēmums lietā Nr. SKK-604/2011 (11815003910)*).

Ievērojot minēto, Senāts atzīst, ka apsūdzētā kasācijas sūdzībā paustais subjektīvais viedoklis par nepamatotu apsūdzētā notiesāšanu ir saistīts ar apsūdzētā atšķirīgu viedokli par pierādījumu izvērtējumu. Apsūdzētā kasācijas sūdzībā izteiktie argumenti par vairākiem procesuālo un materiālo normu pārkāpumiem pēc būtības pauž viņa neapmierinātību ar secinājumiem, kādus izdarījusi apelācijas instances tiesa, izvērtējot lietā iegūtos pierādījumus, un vērsti uz to, lai panāktu apelācijas instances tiesas nolēmuma atcelšanu nevis juridisku, bet faktisku iemeslu dēļ, kas ir pretrunā ar Kriminālprocesa likuma 569.panta pirmo daļu.

Tādējādi šajā daļā konstatējams Kriminālprocesa likuma 573.¹panta pirmajā daļā paredzētais pamats atteikumam ierosināt kasācijas tiesvedību.

Ievērojot minēto, pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 573.panta trešo un piekto daļu, 573.¹panta pirmo daļu un otrās daļas 2.punktu, tiesa

nolēma:

atteikt ierosināt kasācijas tiesvedību.

Lēmums nav pārsūdzams.

I. Bičkovičs

S. Kaija

A. Uminskis